

Branko Beštak

Priznanja i nagrade poznatih zagrebačkih glazbenih umjetnika maestra Rudolfa Klepača i operetne prvakinje Ruže Cvjetičanin iz donacije obitelji Wuert Klepač Muzeju grada Zagreba

Sažetak: Autor prikazuje dio donacije Muzeju grada Zagreba, gospođe Marine Wuert Klepač, kćeri znamenitih glazbenika grada Zagreba, svjetski poznatog fagotista i pedagoga prof. Rudolfa Klepača i supruge mu, operetne prvakinje Ruže Cvjetičanin. Donacija se sastoji od velikog broja primjeraka, a ovdje su obrađena priznanja i nagrade poznatih umjetnika.

Bračni par Rudolf Klepač i Ruža Cvjetičanin

Želeći očuvati uspomene na svoje roditelje prof. Rudolfa Klepača, svjetski poznatog fagotista, dirigenta i pedagoga, i opernu prvakinju Ružu Cvjetičanin, znamenite zagrebačke glazbene umjetnike, gospođa Marina Wuert Klepač, darovala je Muzeju grada Zagreba krajem 2008. godine dio njihove ostavštine, kao trajno kulturno dobro, a koja je impozantna i brojem jedinica i njihovom važnošću, nastala od 1912. do 2002. godine. Svojom donacijom gospođa Wuert Klepač znatno je obogatila fundus Muzeja grada Zagreba.

Iz mnogobrojnih predmeta izdvojio sam odlikovanja, priznanja i nagrade, koje su dobili maestro Rudolf

Klepač i Ruža Cvjetičanin za svoj dugogodišnji plodonosni i uspješni umjetnički rad.

RUDOLF KLEPAČ rođen je 30. ožujka 1913. u Majerju kraj Varaždina, umro je 1. siječnja 1994. u Zagrebu. Diplomirao je na studiju fagota u Zagrebu u klasi Antuna Kubina. Bio je dugogodišnji član i solist Zagrebačke filharmonije, opernog orkestra Hrvatskog narodnog kazališta i Komornog orkestra Radiotelevizije Zagreb. Bio je jedan od najistaknutijih svjetskih umjetnika na fagotu.

Rudolf Klepač ispred Mozarteuma u Salzburgu

Od 1955. do 1978. bio je solist orkestra Mozarteuma u Salzburgu i profesor na Višoj školi za glazbenu i kazališnu umjetnost u Salzburgu, a istodobno je vodio i Salzburški komorni duhački ansambl. Naslov profesora, što ga dodjeljuje Predsjednik Republike Austrije, stekao je 5. ožujka 1969. godine, a diplomu

mu je dodijelio predsjednik Republike Austrije dr. Bruno Kreisky. Dana 8. svibnja 1973., u povodu proslave njegova 60. rođendana, postaje počasnim građaninom grada Salzburga, kojom mu je prilikom dodijeljen zlatni prsten s grbom grada Salzburga i počasni pokal Zemaljske vlade pokrajine Land Salzburg.

Diploma o dodjeli prstena

Dodjela zlatnog prstena grada Salzburga

Za svoj umjetnički rad dobio je niz važnih priznanja.

MEDALJA MAX REINHARDT

Utemeljena je u čast osnutka jednog od najvažnijih festivala koncertne glazbe, opere i drame, Salzburških svečanih igara, inauguriranih 22. kolovoza 1920., kad je na Domplatzu premijerno izvedena drama Huga von Hofmannstahla *Jedermann* u režiji Maxa Reinhardta, po kojem je i nazvana, kao odlikovanje pokrajine Land Salzburg.

Medalja nosi ime po Maxu Reinhardt, rođenom kao Maximilian Goldmann, u Badenu pokraj Beča 9. rujna 1873. Bio je filmski i kazališni redatelj i

glumac. Od 1902. do 1933. bio je direktor raznih kazališnih kuća u Berlinu, između ostalog od 1905. do 1930. upravljao je Deutsches Theatrom u Berlinu, a od 1924. do 1933. kazalištem Josephsfeldt u Beču. Godine 1920., zajedno s Richardom Straussom i Hugom von Hofenstahlom osnovao je Salzburški festival. Nakon Anschlusa Austrije nacističkoj Njemačkoj, 1938. godine, emigrirao je u Englesku pa potom u Sjedinjene Američke Države, gdje je nastavio raditi kao uspješni redatelj. Godine 1940. postaje naturalizirani građanin SAD-a, gdje i umire 1943. godine te je pokopan u grobnici na Westchester groblju u New Yorku.

Medalja je brončana, okrugla, promjera 60 mm, dvostrana, težine 94,9 grama, u etuiju.

Maestro Klepač dobio je ovu medalju dva puta.

Prvi put 24. lipnja 1962., o četrdesetoj obljetnici Salzburških svečanih igara, prigodom 1000. koncerta u dvorcu Schlosskonzert.

Avers: Uz rub tekst *MAX * REINHARDT*. U sredini njegova glava u profilu, okrenuta u desno. Dolje uz rub 1873 * 1943.

Revers: Na rubnoj vrpici, odvojenoj od sredine crtom, tekst 40 JAHRE * SALZBURGER * FESTSPIELE *. Gore ispod teksta tri glumačke maske, ispod kojih je lijevo: 1920, a desno: 1960. Dolje lijevo grb je pokrajine Salzburg, a desno grb grada Salzburga.

Medalja Max Reinhardt iz 1960.

Drugi put tu je medalju dobio 1970. godine.

Avers: Gore uz rub MAX REINHARDT, u sredini njegov reljefni portret okrenut u desno, ispod glave

lijevo signatura autora WELZ, dolje uz rub *1873 * 1943*.

Revers: Uz rub medalje tekst: SACRA CAMENAE DOMUS CONCITIS CARMINE PATET („Muzin sveti dom otvoren je onima kojima je umjetnost na srcu“), u sredini tekst: 50 JAHRE / SALZBURGER / FEST-SPIELE, ispod teksta znak je Svečanih igara (iza konture staroga grada Salzburga, maska s lijeve strane lica pokrivena dijelom zastave Republike Austrije), s lijeve je strane maske godina 1920., a s desne strane 1970.

Medalja Max Reinhardt iz 1970.

SREBRNA MOZART-MEDALJA međunarodne zaklade Mozarteuma

(Silberne MOZART-MEDAILLE der Internationalen Stiftung Mozarteum)

Dodijeljena je maestru Klepaču 5. prosinca 1975. za izvrsnu interpretaciju Mozartove glazbe za fagot te za osobit doprinos razvoju glazbenih odnosa s Jugoslavijom.

Medalja je srebrna, okrugla, dvostrana, u etuiju.

Avers: Uz točkasti rub medalje tekst: WOLFGANG – AMADEUS – MOZART – 1756 – 1791. U sredini reljefni poluprofil WMA, ispod njegova desnog ramena signatura je autora: R. BAR _____ ?

Revers: U točkama obrubljenoj vrpici tekst: INTERNATIONALE * STIFTUNG * MOZARTEUM * IN * SALZBURG. U sredini gore lijevo i desno po jedan stručak ruža, ispod njih na ravnoj plohi ugraviran tekst: RUDOLAF KLEPAC. Ispod plohe tekst: PRO * MERITIS / VUTUM MOZARTI / SUME * LIBENTER.

Ispod latinskoga teksta lijevo i desno po stručak maslinovih grančica, između njih je signatura autora: A. HARTIG.

Srebrna Mozart-medalja

PRIZNANJE TURISTIČKOGA SAVEZA ZAGREBA

To priznanje dobio je 27. lipnja 1968., kao priznanje za požrtvovan rad i doprinos razvoju turizma i popularizaciji Zagreba i zagrebačkoga turističkoga područja.

Priznanje se sastoji od diplome i plakete.

Diploma

Na tvrdom je papiru, dim. 29,7 x 39,7 cm, u sivo-žuto-bijelo-plavoj boji. Središnji dio podijeljen je u četiri kvadrata, a na gornja tri kvadrata u maniri grafike prikazane su zgrade Hrvatskog narodnog kazališta, Crkve Sv. Marka i Umjetničkoga paviljona na Trgu žrtava fašizma, sve u Zagrebu.

Na donjem središnjem kvadratu gore je tekst: TURISTIČKI SAVEZ ZAGREBA, dolje na stiliziranom grbu grada Zagreba tekst PRIZNANJE / PETA SKUPŠTINA TURISTIČKOG SAVEZA / ZAGREBA ZAKLJUČILA JE DA SE POHVALI / prof. RUDOLF KLEPAČ / U ZNAK PRIZNANJA ZA POŽRTVOVAN / RAD I DOPRINOS U RAZVOJU TURIZMA / I POPULARIZACIJI ZAGREBA I / ZAGREBAČKOG TURISTIČKOG PODRUČJA.

Ispod grba: U ZAGREBU, 27. LIPNJA 1968.

Dolje lijevo: GLAVNI TAJNIK

MILIVOJ KUJUNDŽIĆ, v.r.

Dolje desno: PREDsjedNIK:

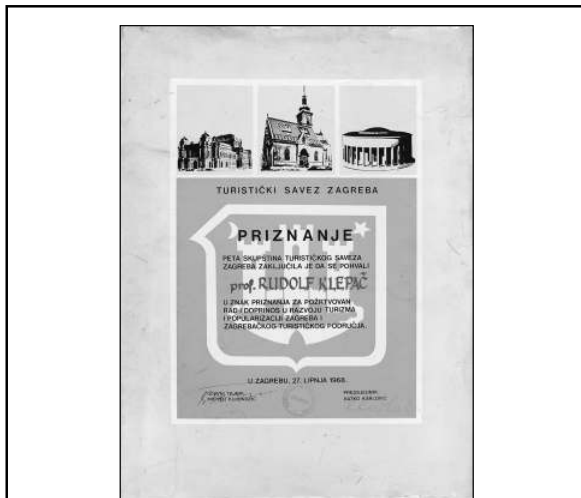
RATKO KARLOVIĆ, v.r.

U sredini između potpisa otisak je pečata Turističkoga saveza Zagreba.

Plaketa

Izrađena je u obliku posrebrene stilizirane žlice, na njezinu dršku, dim. 2,7 x 3,2 x 7,7 cm, na vrhu piše: ZAGREB, a ispod njega prikazane su zagrebačke turističke atrakcije: Zagrebačka katedrala, stari zagrebački grb, Crkva Sv. Marka, Kamenita vrata, Zoološki vrt; plaketa je u etuiju.

Zagrabni je dio žlice dim. 5,5 x 4,8 cm.

Diploma Turističkoga saveza Zagreba

Plaketa Turističkoga saveza Zagreba

POVELJA HRVATSKOGA GLAZBENOGA ZAVODA

Ravnateljstvo HGZ odlučilo je, u povodu obilježavanja 150. godišnjice osnutka i njegova rada, oživjeti staru društvenu tradiciju odlikovanja pojedinih

nih svojih članova počasnim članstvom. Tako je na izvanrednoj skupštini Zavoda, 21. ožujka 1977., imenovan 41 počasni član. Oni su svojim djelima stekli zasluge za našu glazbenu kulturu, HGZ, Zagreb i Domovinu, a također i ličnosti koje su u jubilarnoj godini navršile 60 godina života i zaokružile svoje životno djelo. Među njima odlikovan je i maestro Rudolf Klepač.

Povelje su svečano podijeljene na svečanoj matineji 17. travnja 1977.

Kasnije, 17. prosinca iste godine, na redovnoj godišnjoj skupštini imenovan je još 31 počasni član.

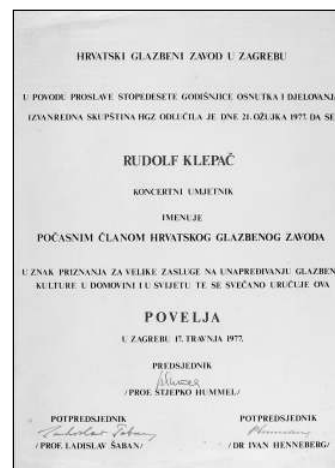
Povelja

Na tvrdom je hrapavom bijelom papiru, dim. 25 x 34,5 cm, tekst je crne boje:

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD U ZAGREBU / U POVODU PROSLAVE STOPEDSETE GODIŠNICE OSNUTKA I DJELOVANJA / IZVANREDNA SKUPŠTINA HGZ ODLUČILA JE DNE 21. OŽUJKA 1977. DA SE / RUDOLF KLEPAČ (crvenom bojom) / KONCERTNI UMJETNIK / IMENUJE / POČASNIM ČLANOM HRVATSKOG GLAZBENOG ZAVODA / U ZNAK PRIZNANJA ZA VELIKE ZASLUGE NA UNAPREĐIVANJU GLAZBENE / KULTURE U DOMOVINI I U SVIJETU TE SE SVEČANO URUČUJE OVA / P O V E L J A (crvenom bojom) / U ZAGREBU 17. travnja 1977. / PREDSDJEDNIK / PROF. STJEPKO HUMMEL, v. r.

Lijevo dolje: POTPREDSJEDNIK
PROF. LADISLAV ŠABAN, v.r.

Desno dolje: POTPREDSJEDNIK
DR IVAN HENNEBERG, v.r.

Povelja HGZ-a

SPOMEN-PLAKETA HRVATSKOGA GLAZBENOGA ZAVODA 1827.-1977.

U pripremama proslave svečanog jubileja, tijekom mjeseca lipnja 1996., u sklopu koncepcije proslave,

kao jedna od šest glavnih akcija, predviđena je i izrada jubilarne spomen-plakete u spomen 150. godišnjice postojanja Hrvatskoga glazbenoga zavoda u Zagrebu. Brigu oko izrade spomen-plakete preuzeo je član ravnateljstva Hrvatskoga glazbenoga zavoda arh. Božidar Tušek. Plaketu je izradio akad. kipar i medaljer Želimir Janeš.

Iskovane su 262 plakete, i to 260 u bronci, jedna u srebru, koja se čuva u arhivu Hrvatskoga glazbenoga zavoda, a jedan pozlaćeni primjerak plakete dodijeljen je pokrovitelju proslave predsjedniku FNRJ Josipu Brozu Titu.

Maestro Rudolf Klepač plaketu je dobio 17. travnja 1977., na svečanoj matineji održanoj u dvorani HGZ, uz još 40 počasnih članova.

Spomen-plaketa, dvostrana, okrugla, promjera 60 mm, debljine 4 mm, iskovana uglavnom u bronci, u etuiju.

Avers: Reljefni prikaz zgrade Hrvatskoga glazbenoga zavoda. S lijeve je strane signatura autora: ŽJ, a s desne strane oznaka godine izradbe: 76

Revers: Tekst u pet redaka: HRVATSKI / GLAZBENI / ZAVOD / ZAGREB / 1827 – 1977.

Spomen plaketa HGZ-a (1827.-1977.)

PLAKETA UMUH-a danas HRVATSKOGA DRUŠTVA GLAZBENIH UMJETNIKA

dodjeljuje se od 1985. godine, odlukom Predsjedništva Društva kao priznanje zaslužnim članovima, pojedincima i ustanovama uz obilježavanje njihovih obljetnica umjetničkog rada.

Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika zvalo se prije Udruženje muzičkih umjetnika Hrvatske (UMUH).

Plaketu je maestro Klepač dobio 28. ožujka 1988., u povodu 45. obljetnice njegova umjetničkog rada, kao deseti od prve dodjele plakete.

Plaketa je dim. 8,5 x 11 cm, na inox podlozi, u etuiju. U gornjem je dijelu pozlaćena lira, ispod nje su dvije lovorove grančice.

Dolje je ugravirani tekst: U POVODU 45. OBLJETNICE / UMJETNIČKOG RADA / RUDOLFU KLEPAČU / UMUH.

Plaketa UMUH-a

NAGRADA VLADIMIR NAZOR

To je hrvatska državna nagrada, utemeljena 1959. godine, a ime je dobila po hrvatskom književniku Vladimiru Nazoru. Nagradu dodjeljuje svake godine za najbolja umjetnička ostvarenja u književnosti, filmu, glazbi, likovnim i primijenjenim umjetnostima, urbanizmu, arhitekturi i kazališnoj umjetnosti, Odbor „Nagrade Vladimir Nazor“ na prijedlog komisija za svako pojedino područje umjetnosti.

Nagrada se dodjeljuje kao godišnja umjetnicima za njihova najbolja ostvarenja u tijeku protekle godine, i kao nagrada za životno djelo istaknutim umjetnicima koji su svojim stvaralaštvom obilježili vrijeme u kojem su djelovali, čiji je stvaralaški put zaokružen, a djela ostaju kao trajno dobro Republike Hrvatske.

Maestro Klepač tu je nagradu dobio za životno djelo 1987. godine.

Nagrada se sastoji od povelje i medalje.

Povelja

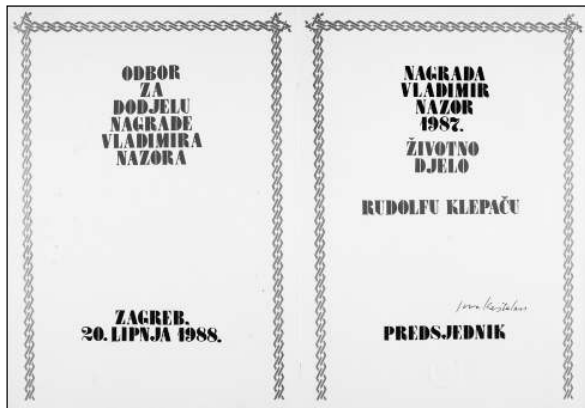
Sastoji se od dva tvrda lista, ornamentirana uz rubove.

Na lijevom je listu tekst: ODBOR/ZA/DODJELU/NAGRADE/VLADIMIRA/NAZORA; dolje: ZAGREB/20. LIPNJA 1988.

Na desnom je listu tekst: NAGRADA / VLADIMIR / NAZOR / 1987. / ŽIVOTNO / DJELO / RUDOLFU

KLEPAČU; dolje: PREDSJEDNIK Jure Kaštelan, ispod potpisa vodeni žig s aversom medalje.

Povelja je u plastificiranim koricama, zaštićena prozirnom pvc folijom.

Povelja nagrade "Vladimir Nazor"

Medalja

Okrugla je, dvostrana, brončana, pozlačena, promjera 60 mm, debljine 5 mm, u etuiju.

Avers: Reljefni prikaz poprsja Vladimira Nazora, u profilu, okrenutog u lijevo.

Revers: Gore na rub lira, ispod nje je tekst: NAGRA-DA/VLADIMIRA/NAZORA; dolje uz rub lijevo slikarska paleta, a desno gušče pero na papiru.

Medalja nagrade "Vladimir Nazor"

Odlikovanje Republike Hrvatske

RED DANICE HRVATSKE S LIKOM MARKA MARULIĆA kojim ga je 28. svibnja 1996. posmrtno

odlikovao predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić.

RUŽA CVJETIČANIN KLEPAČ rođena je 5. veljače 1916., umrla je 18. veljače 2002. u Zagrebu. Prvim debitantskim nastupom naslovnom ulogom Angele Didier u opereti *Grof Luxemburg* Franza Lehara, u Malom kazalištu (danas Dramsko kazalište Gavella), požnjela je veliki uspjeh i pribavila si 1933. godine stalni angažman u HNK. Ostvarila je niz naslovnih uloga „primadonskog i subretskog faha“ u nizu opereta i opera. Godine 1955. prelazi u kazalište Komedija, gdje pjeva do svoga umirovljenja 1969. godine. Nastupala je i u manjim opernim ulogama (Puccini, *La Boheme* i Bizet, *Carmen*).

Udala se za fagotista Rudolfa Klepača, s kojim je imala dvoje djece Marinu i Željka, također proslavljeno fagotista.

Od priznanja za njezin rad ističu se:

SPOMENICA HRVATSKOG NARODNOGA KAZALIŠTA

Spomenicu Hrvatskog narodnoga kazališta u Zagrebu dobila je 11. travnja 1971.

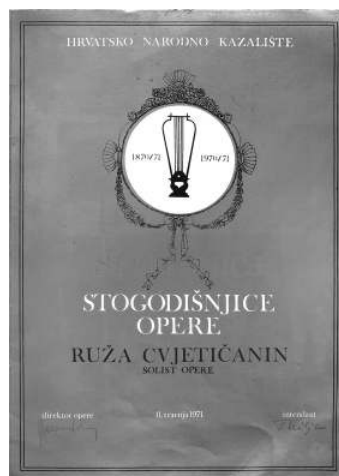
Spomenica se sastoji od dvije spojene stranice tvrdoga papira, na unutarnjoj desnoj, zlatom obojenoj strani, gore je tekst: HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE, ispod je girlandama ukrašen bijeli krug, u kojem je stilizirana lira, s njezine lijeve strane piše: 1870/71, a s desne strane: 1970/71.

Ispod kruga ukrasnim crvenim slovima piše: SPO-MENICA, ispod toga bijelim slovima piše STOGO-DIŠNJIKA/OPERE/ te crnim slovima: RUŽA CVJETIČANIN/ SOLIST OPERE.

Dolje lijevo: direktor opere potpis nečitljiv

Desno dolje: intendant T. Milja, v.r.

U sredini datum: 11. travnja 1971.

Spomenica HNK

ZAHVALNICA

To je zahvalnica Sindikalne podružnice HNK za dugogodišnji požrtvovani rad u HNK, povodom 8. ožujka 1971.

Potpisan je kao predsjednik Franjo Paulik, operni pjevač.

Zahvalnica je od tvrdoga papira, u bijelo-plavoj boji. Gore tekst: Sindikalna podružnica HNK, uzduž lijeve strane stilizirani je cvijet, a desno od njega tekst ZAHVALNICA/ drugarica/ RUŽA CVJETIČANIN/za dugogodišnji požrtvovani rad/u Hrvatskom narodnom/kazalištu, povodom 8. Marta 1971.

Desno dolje: PREDSJEDNIK SINDIKATA

Franjo Paulik, v.r.

i otisak pečata Sindikalne podružnice HNK

Zahvalnica Sindikalne podružnice HNK

Odlikovanje

ORDEN DANICE HRVATSKE S LIKOM MARKA MARULIĆA

Tim ordenom odlikovao ju je predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić.

LITERATURA:

1. „VJESNIK – podlistak“ od 31. XII. 2003./1. I. 2004.
2. Popis dobitnika plakete Hrvatskog društva glazbenih umjetnika www.hdgu.hr/plaketa/hrvatskog-društva.aspx od 29. 09. 2009.
3. „Zagreb moj grad“, mjesečnik broj 23., god. III., Zagreb, svibanj 2009., mr. sc. Maja Šojat Bikić, „Zagrepčani koje ne smijemo zaboraviti – Ruža Cvjetičanin – Najljepši Ružin cvijet iz doba procvata zagrebačke operete“ - 1.
4. „Zagreb moj grad“, mjesečnik broj 24., god. III., Zagreb, srpanj 2009., mr. sc. Maja Šojat Bikić, „Zagrepčani koje ne smijemo zaboraviti – Ruža Cvjetičanin – Najljepši Ružin cvijet iz doba procvata zagrebačke operete“ - 2.
5. Zakon o „Nagradi Vladimir Nazor“ (NN, br. 27/1991.)
6. „Max Reinhardt“, istoimeni autor članka, Wikipedia, 29. 09. 2009.
7. HRVATSKA OPĆA ENCIKLOPEDIJA, stranica 639., tom 2., Be – Da, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2000.
8. HRVATSKA OPĆA ENCIKLOPEDIJA, stranica 704., tom 5., Hu – Km, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2003.
9. HRVATSKA OPĆA ENCIKLOPEDIJA, stranica 263., tom 9., Pri – Sk, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb.
10. HRVATSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON, stranica 778., tom 2., Bj – C, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1989.
11. HRVATSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON, stranica 374./375., tom 7., Kam – Ko, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2009.
12. „150 godina Hrvatskog glazbenog zavoda“, Ladislav Šaban, Hrvatski glazbeni zavod, Zagreb, 1982.
13. LEKSIKON JUGOSLAVENSKE MUZIKE, stranica 161., 162., 424., Jugoslavenski leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Zagreb, 1984.

Slikovne priloge članku izradio je akad. slikar Miljenko Gregl, fotograf Muzeja grada Zagreba.

Autor članka zahvaljuje na pomoći stručnim djelatnicama Muzeja grada Zagreba, mr. sc. Maji Šojat Bikić i prof. Ivi Prosoli na pruženoj pomoći pri pisanju članka, i akad. slikaru Miljenku Greglu, fotografu Muzeja grada Zagreba.